

גמ' סוכה (ד) - סוכה שהיא למעלה מעשרים אמה

רב דניאל שטיין

א. רא"ש (פ"א סי' ב') - כל ביטול דשמעתין פרש"י לז' הימים. ור"ח ורבינו אבי העזרי פירשו עד עולם ונראה כפירוש רש"י דביטול דהכא כל זמן מצות סוכה דומיא דמיעוט דכותל וזריץ שבין ב' חצירות דפרק חלון (עז): דלא בעי ביטול אלא באותה שבת דקאמר התם דדבר שאינו ניטל בשבת ממעט אבל דבר הניטל אינו ממעט.

ב. ר"ן (א: בדפי הרי"ף) - אלא ודאי בבטול לשבעה סגי ולענין טומאה כל זמן שהטומאה שם ומשום הכי בכרים בטלה דעתו אצל כל אדם שאין אדם עשוי לבטלן שבעה אלא משתמש בהן תדיר.

ג. חי' הריטב"א (ד) - דטעמא דבעינן ביטול לעולם כדי שלא ימלך ליטלו אבל וכו' שאסור לטלטלו וא"א לו לימלך ליטלו אפילו ביטול יומא הוי ביטול.

ד. חי' המאירי (ג): - ויש שואלים לדעת רבא שפירש הענין משום דירת קבע מה הועיל מיעוט זה ומה ענין לכרים וכסתות שיפקיעו את הקבע הרי הדפנות מ"מ גבוהות והסיכון צריך לבנין קבע תדע שיש מפרשים ששמועה זו וכן כל הנמשכות אחריה בענין מיעוט לדעת רבה ור' זירא נאמרו ולא לדעת רבא שלדעת רבא אין הכשר במיעוט כלל ואף גדולי הפוסקים הניחום תחלה מלכתבם בהלכותיהם אלא שאח"כ הגיהום וחזרו ויסודם וכן כל המחברים הביאום בחיבוריהם אף על פי שכולם פוסקים כרבא ונראה הטעם מפני שכל שמיעטה רואין את המיעוט כקרקע גמור ואלו היה קרקע הרי נמצאו הדפנות שאין גבוהות ויכול לעשות הבנין עראי וכל שיכול לעשותו עראי כשר אף כשעשאו קבע.

ה. רא"ש (פ"א סי' ג') - והקשה ה"ר ישעיה וכו' מהיכי תיתי לה הכשר אילו סוכה המסוככת חציה בסכך כשר וחציה בסכך פסול אף על פי שיש שיעור הכשר בסכך הכשר היושב תחת סכך פסול מי יצא ידי חובתו ה"נ הכא דכל למעלה מכ' סכך פסול וכשפודין של ברזל דמי. ופירש הוא דאינה כשירה אלא על האיציטבא וכו'. ונ"ל לקיים פירוש רש"י וכו' ומה שהקשה מסוכה שחציה סכך פסול לא דמי דסכך למעלה מכ' לא מיקרי סכך כדפירש ר"ת כיון דמין כשר הוא ואינו נפסל אלא מחמת גובהה הלכך כיון דמקצתו כשירה אידך נידון כפסל היוצא מן הסוכה.

ו. רא"ש (פ"א סי' ד') - בנה איציטבא באמצע אם יש משפת איציטבא ולכותל ארבע אמות לכל צד פסולה פחות מכאן כשירה דאמרינן דופן עקומה לכל צד. כתב רי"ף גיאות ובלבד שלא תהא איציטבא גבוה מ' טפחים דרשות אחרת היא. ולא ידענא טעמא מאי נ"מ דרשות אחרת היא כיון דאמר דופן עקומה מכל צד הרי איציטבא מוקפת מחיצות ומובדלת משאר הסוכה ודמיא לסוכה העומדת בראש הגג דרשות אחרת היא לגבי חצר ובעל העיטור הכשירה גם כן אפילו גבוה י'.

ז. רמב"ם (פ"ה סוכה ה"ב) - סיכך בדבר שאין גדוליו מן הארץ או במחובר לארץ או בדבר שמקבל טומאה פסולה, אבל אם עבר וסיכך בדבר הנובל ונושר או בדבר שריחו רע כשרה, שלא אמרו אין מסככין באלו אלא כדי שלא יניח הסוכה ויצא, וצריך להזהר שלא יהיו הוצין ועלין של סכך יורדין לתוך עשרה טפחים כדי שלא יצר לו בשיבתו.

ח. חי' הריטב"א (ד) - וא"ל רבא דשאני הכא דבעי חלל עשרה פנוי מסכך דלא להוי דירה סרוחה ולגבי הא לא אמרינן כמאן דליתנהו דהא חזינן דאיתנהו ועבדי לה דירה סרוחה ולפיכך אפילו בדיעבד פסולה, ולא לכתחילה בלבד כדעת מקצת החכמים ז"ל, כנ"ל.